

Okresný úrad Bánovce nad Bebravou
odbor starostlivosti o životné prostredie
Nám. Ľ. Štúra 7/7
957 01 Bánovce nad Bebravou

V Podlužanoch 04.10.2020

Stanovisko Občianskej iniciatívy občanov Podlužian v procese EIA k Zámeru „, Kravín pôrodnica s.č. 375 – prestavba na halu pre ošípané“.

Občianska iniciatíva Občanov Podlužian k zverejnenému zámeru PD Podlužany „,Kravín pôrodnica s.č. 375 – prestavba na halu pre ošípané“ deklaruje nasledovné skutočnosti:

Občania Podlužian kategoricky **nesúhlasia s predmetným zámerom** PD Podlužany a neželajú si chov prasiat v intraviláne obce, čo vyjadrili aj v Petícii občanov v októbri 2017.

Objekty pre chov ošípaných sú charakterizované ako objekty s najviac dráždivou výrobou. Pri chove ošípaných je znečistenie ovzdušia pachovými látkami veľmi intenzívne a vytvára podmienky pre množenie hmyzu a šírenie choroboplodných zárodkov, najmä pri vyššej teplote ovzdušia. Zápach vznikajúci pri chove ošípaných a manipulácii s hnojovicou sa nebude dotýkať len obce Podlužany, ale sa dotkne aj priľahlých obcí a mesta Bánovce nad Bebravou.

Pri plánovanom chove prasiat dôjde k emisii amoniaku a iných prchavých látok, ktoré znepríjemnia život obyvateľov. Touto činnosťou sa kvalita ovzdušia v obci výrazne zhorší. Samotná rozptylová štúdia neodstránila naše obavy zo zhoršenia životného prostredia zápachajúcimi látkami, pretože nezohľadňuje miestne pomery a nijaký plot nezabráni smradu prenikať do obytnej zóny. Treba si uvedomiť, že Poľnohospodárske družstvo Podlužany je členom Polnovakie Agrar, s.r.o. a má mnoho objektov po Slovensku pre karanténnu maštal', ktorú môže situovať mimo obce. Samotný areál v družstva je v k.ú. obce Podlužany a nachádza sa **medzi rodinnými domami**.

Doplnenú lokalitu veternej ružice považujeme za irelevantnú, nakoľko hodnoty sú prevzaté z meteorologickej stanice Trenčín – Biskupice, ktorá sa nachádza od obce Podlužany približne 25 km severozápadne a nezohľadňuje miestne pomery. Medzi týmito lokalitami je pohorie Strážovských vrchov a Považského Inovca, ktoré význame ovplyvňujú cirkulačné pomery. Týmto považujeme doplnenie veternej ružice za bezvýznamnú a nedostatočnú.

Chov hospodárskych zvierat bol v obci ukončený asi pred 7 rokmi, takže sa nejedná o pokračovanie v chove. Od tej doby sa v blízkosti areálu družstva postavilo cca 40 nových rodinných domov, keďže stavebníkom bolo oznámené, že sa chov ukončil. Obec sa nachádza v Bebravskej nive, čo zhoršuje rozptylové podmienky.

Máme obavy, že daný chov bude len odštartovaním veľkochovu ošípaných, nakoľko v zámere navrhovateľ plánuje rekonštrukciu ostatných priestorov, keď na strane 37 sa uvádza:“ Ostatné priestory budú bez využitia (zámerom investora **je v budúcnosti ich prestavať na priestory pre ustajnenie ošípaných**)“ a dokonca sa uvažuje o chove hovädzieho dobytku mliekového typu. Myslíme si, že čistota životného prostredia a jeho vplyv na zdravý vývoj obyvateľstva by mal byť prvoradý a nepatrí do územia obce.

Už v súčasnej dobe je doprava smerujúca cez dedinu na družstvo a späť neúnosná. Zvýšila sa hlučnosť, prašnosť, otrasy narúšajú statiku domov. Výjazd z novej obytnej štvrte Šíraviny je vedený priamo na cestu 3. triedy od PD Podlužany. Zrealizovaním predmetnej činnosti by sa situácia v obci ešte zhoršila nárastom počtu prechádzajúcich vozidiel.

Doplnená akustická štúdia nezohľadňuje miestne pomery, nakoľko sa odvoláva na štatistické údaje zo sčítania dopravy z roku 2015, odkedy sa situácia podstatne zmenila. Okrem nárastu osobnej dopravy sa význame zvýšil počet nákladnej dopravy smerujúcej cez obec do blízkych kameňolomov, kde sa podstatne zvýšila ťažba kameňa, hlavne v lome Medzná a výstavba dvoch betonárok v lome Zlobiny. Autor akustickej štúdie konštatuje v závere, že už v súčasnosti hluk z ciest III/1824 a III/1843 prekračuje prípustnú hodnotu o vyše 5 dB. Takže predmetná činnosť určite neprospeje obyvateľom obce, ktorý sú už teraz nadmerne obťažovaní negatívnymi účinkami hluku na svoje zdravie a majetok. Okrem iného navrhovateľ intenzívne navýšil dovoz močovky na polia v okolí obce. Predmetná akustická štúdia nezohľadnila reálnu situáciu v blízkosti predmetnej stavby.

Hlavný zdroj znečistenia (hnojovicová nádrž) je od rodinných domov vzdialená cca **147 m** a je morálne aj technicky zastaralá. Žiadame preto túto skutočnosť **zohľadniť už v zisťovacom konaní** o navrhovanej činnosti (EIA), nakoľko táto význame ovplyvňuje dopady na životné prostredie a v stavebnom konaní to podľa nás už bude irelevantné. Predmetný zámer rieši podrobne stavbu pre chov ošípaných, ale najväčší zdroj znečistenia, ktorý je tesne za našimi záhradami zámer nerieši.

Stavba „Kravín – pôrodnica, s.č. 375,“ bola postavená už v roku 2017 bez príslušných stavebných povolení a súčasne prebieha vyšetovanie v súvislosti s nakladaním s nebezpečnými odpadmi na tejto stavbe, nakoľko navrhovateľ azbestocementové dosky z podhládov nezlikvidoval ako nebezpečný odpad v súlade s platnými zákonmi, ale ich zabetónoval pod roštovým priestorom na ustajnenie ošípaných. Strecha s azbestovou krytinou bola prekrytá trapézovým plechom. Stavba realizovala stavebná firma bez potrebných oprávnení na prácu s azbestom. Ohrozené bolo nielen zdravie pracovníkov, ale aj obyvateľov, nakoľko sa do strešného plášťa vrtalo a čiastočky azbestových vlákien sa dostali do ovzdušia. Na spomínaný problém sme upozornili Regionálny úrad verejného zdravotníctva, ktorý ho však bagatelizoval. Žiadame prepracovať predmetný zámer a doplniť už jestvujúce stavebné zásahy, ktoré sa zrealizovali doteraz. V Rozptylovej štúdii samotného Zámeru uvedený stupeň PD: Projekt stavby pre dodatočné stavebné povolenie je zavádzajúci, keďže ešte neprebehlo zisťovacie konanie podľa zákona č. 24/2006 Z.z.

Podľa Ústavy SR a iných zákonov majú občania právo na priaznivé životné prostredie a predmetnou činnosťou vzniká obava pred jeho rapídny zhoršením. V blízkosti PD Podlužany býva množstvo ľudí s malými deťmi, ktorým znečistenie ovzdušia chovom prasiat a iných príslušných činností zhorší kvalitu životného prostredia zapáchajúcimi a dráždivými plynmi. Podľa nás veľkočov prasiat **do obce nepatrí** a nedá sa eliminovať **žiadnymi opatreniami**.

Predmetným Zámerom PD Podlužany dôjde okrem negatívnych vplyvov na životné prostredie aj k znehodnoteniu majetkových pomerov občanov znížením cien nehnuteľností a pôdy v tejto oblasti. Plánovanou činnosťou dochádza k porušeniu ústavných práv občanov obce na priaznivé životné prostredie, ustanovení Občianskeho zákonníka, VZN 3/2014 obce Podlužany a iných súvisiacich predpisov a nariadení.

Zároveň trváme na všetkých doterajších stanoviskách našej Občianskej iniciatívy občanov Podlužian k Zámeru „ Kravín pôrodnica s.č. 375 – prestavba na halu pre ošípané“ a žiadame jednotlivé pripomienky nášho vyjadrenia v odôvodnení rozhodnutia vyhodnotiť podľa §20a zákona EIA.

Na základe vyššie uvedených skutočností Vás žiadame danú činnosť **posudzovať podľa zákona** č. 24/2006 Z.z.

Ing. Miroslava Eibenová
Občianska iniciatíva občanov Podlužian